

Őserdő Erdőrezervátum

ER-60 (HU)

Őserdő Erdőrezervátum (Bükk)

magterület: 59.3 ha; védőzóna: 316.0 ha; összes terület: 375.3 ha

magterület hrsz és erdőrészlet: Bélapátfalva 0140-ből 16A; Felsőtárkány 095-ből 76A; 0100-ból 76A, 77A; Szilvásvár 0158-ből 78A, 78B; 0161-ből 75E

védőzóna hrsz és erdőrészlet: Bélapátfalva 0140-ből 15F, 15TN, 17A, 17B, 17C, 17TN, 17TI1, 17TI2; Felsőtárkány 095-ből 47A, 74A, 74B, 76C, 76D, 76E; 0100-ból 76B, 77B, 94B; Szilvásvár 0158-ből 62E, 62G, 65B, 65C, 65D, 77C, 77D, 77E, 77F; 0159-ből 59A, 59B, 59TI2, 60A; 0160-ből 66D,

[3/2000. \(III. 24.\) KöM rendelet a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén lévő egyes védett természeti területek erdőrezervátumká nyilvánításáról](#)

Északi-középhegység

Egererdő Erdészeti Zrt.

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

Célorientált kutatás (CK)

Történet

2021

Takács Rita és mtsai egy varázslatos természetfilmet készítenek az Őserdő világáról - [Amiről a fák suttognak, Filmdzsungel](#)

2016

A magterületet 2016-ban "Long Untouched Forest" természetességi kategóriába soroltuk Buchwald (2005) tipizálása szerint. Javaslatunk alapján bekerült a "Primary forests of Europe" adatbázisba (Sabatini et al. 2018) - Magyarországról a Kékes, Vár-hegy, Alsó-hegy, Szalafő, Vétyem, Kunpeszéri Tilos-erdő és Juhdöglő-völgy erdőrezervátumok mellett.

2008-2010 ALAPFELMÉRÉS

Király Géza és mtsai kitűzik az ERDŐ+h+a+l+ó-t, továbbá egyesfa felmérést készítenek 10cm átmérőtől (egy 2ha-os mintaterületen 5cm-től). Elkészül továbbá

a termőhelyfeltárás és talajtérképezés Bidló András és mtsai, valamint az ÚJCS és ANÖV alapfelmérés Mázsa Katalin és mtsai részéről.

2000-2004

'[NAT-MAN Nature-based Management of Beech in Europe](#)' project produced a series of working reports. Tibor Standovár and team-mates (ELTE) contributed, results of previous studies and new investigations were accomplished in Kékes Strict Forest Reserve, Őserdő SFR, and Alsó-hegy SFR.

1999

"Nagyon régóta (150 éve) nem kezelt 200 éves (fennsíki, montán) bükkös, változatos faállományszerkezettel és fejlődési fázisokkal. A terület egy részén öreg melegkedvelő tölgyes található. (A területen a növényevő nagyvad egyik csúcsragadozója: a hiúz is előfordul.)" ... *Horváth és Bölöni (2002) Az ER-ok kutatásszempontrú besorolása és rövid jellemzése 1999-ben*

1942

Az első 25 hektárt a 19. század eleje tájékán vették ki a gazdálkodásból, majd Király Lajos erdőmérnök javaslatára Pallavicini őrgróf a teljes jelenlegi területet véglegesen kivonta a termelésből és a tudományos kutatás rendelkezésére bocsátotta ([Wikipédia](#))

Besorolás 99: Célorientált kutatás (CK)

Fő eredmények

[Takács Rita, Tisza Balázs, Barabás Béla, Simó Tamás, Tóth Zsolt Marcell \(2021\): Amiről a fák suttognak/ What the Trees Whisper About. Filmdzsungel Stúdió, Budapest](#)

[Király G. \(2010\): A faállomány-szerkezeti felmérésről, valamint az ezt előkészítő munkálatokról a Bükk-hegységben lévő Őserdő Erdőrezervátum "Ősbükkös" területén. Kutatási jelentés, Sopron - Vácrátót. ER Archívum \(2010/D-005\)](#)

[Bölöni J., Balázs B., Mázsa K. és Horváth F. \(2009\): A Bükki Őserdő \(ER-60\) aljnövényzeti felmérése. Kézirat, Vácrátót, ER Archívum \(2009/D-011\)](#)

[Király Géza \(2009\): Kutatási jelentés az E+R+D+Ő+H+Á+L+Ó tervezéséről, létesítéséről az Őserdő Erdőrezervátum "Ősbükkös" területén. Kézirat, Sopron](#)

[Bidló A., Heil B., Kovács G., Varga B. és Varga Zs. \(2008-2010\): Termőhelyfeltárás a Szilvásvárad község határban található bükki "Őserdő" erdőrezervátumban](#)

(ER60). [Kutatási jelentés]. Kézirat, Sopron

Kenderes, K., Mihók, B. & Standovár, T. (2008): Thirty years of gap dynamics in a central european beech forest reserve. *Forestry* 81(1): 111-123.

Kenderes K. és Standovár T. (2007): Természetes lécek felújulásának vizsgálata a bükki Őserdő Erdőrezervátumban. *Természetvédelmi Közlemények* 13: 101-108.

Christensen, M., Hahn, K., Mountford, E.P., Ódor P., Standovár T., Rozenbergar, D., Diaci, J., Wijdeven, S., Meyer, P., Winter, S. & Vrska, T. (2005): Dead wood in European beech (*Fagus sylvatica*) forest reserves. *Forest Ecology and Management* 210:267-282

Czajlik, P., Kenderes, K. & Standovár, T. (2003): Report on Site-based Permanent plot, Second-phase and New Mapping Studies: Őserdő Forest Reserve. Nat-Man Project Working Report 52., p. 11.

Archived Working Reports of NAT-MAN project (2000-2004) - URL:
<http://www.flec.kvl.dk/natman/> ... not accessible

Válogatott publikációk

Összes publikáció

-
2023	Zoltán, László, Ferenc Szmorad, Tibor Standovár (2023): Heavy Ungulate Pressure behind the Disappearance of Regeneration in Hungarian Forests. <i>Forests</i> 2024, 1-15, 54.
-
2022	Kollár Tamás (2022): Bükk (<i>Fagus sylvatica</i>) állományok fatermési függvénye és táblája az ERTI tartamkísérleti hálózatának adatbázisa alapján. <i>Erdészettudományi Közlemények</i> 12(1-2): 5-29.
-
2022	Saláta Dénes, Takács Mátyás, Hüll László, Pető Ákos (2022): Közönséges bükk (<i>Fagus sylvatica</i> L.) növekedésének vizsgálata évgyűrűk alapján a Pápavár déli lejtőjén (Bakony) - előtanulmány. <i>Tájökológiai Lapok</i> 20(2): 59-81.
-
2022	Szigeti Ferenc Albert (2022): 10 különleges és látogatható erdőrezervátum Magyarországon. <i>Turistamagazin</i> 2022. október 2., 76-85.
-
2021	Takács Rita, Tisza Balázs, Barabás Béla, Simó Tamás, Tóth Zsolt Marcell (2021): Amiről a fák sutognak/ What the Trees Whisper About. Filmdzsungel Stúdió, Budapest, 1h:18m
-

-
- 2018 Sabatini, FM, S Burrascano, WS Keeton, C Levers, M Lindner, F Pötzschner, PJ Verkerk, J Bauhus, E Buchwald, O Chaskovsky, N Debaive, F Horváth, M Garbarino, N Grigoriadis, F Lombardi, IM Duarte, P Meyer, R Midteng, S Mikac, M Mikolas, R Motta, G Mozgeris, L Nunes, M Panayotov, P Ódor, A Ruete, B Simovski, J Stillhard, M Svoboda, J Szwagrzyk, O-P Tikkanen, R Volosyanchuk, T Vrska, TM Zlatanov, and T Kuemmerle (2018) Where are Europe's last primary forests? Diversity and Distributions 24(10): 1426-1439. doi:10.1111/ddi.12778
-
- 2018 Vandekerckhove, Kris, Margot Vanhellemont, Tomáš Vrška, Peter Meyer, Vath Tabaku, Arno Thomaes, Anja Leyman, Luc De Keersmaecker, Kris Verheyen (2018): Very large trees in a lowland old-growth beech (*Fagus sylvatica* L.) forest: Density, size, growth and spatial patterns in comparison to reference sites in Europe. Forest Ecology and Management 417: 1-17.
-
- 2016 Fűhrer Ernő, Edelényi Márton, Jagodics Anikó, Jereb László, Horváth László, Kern Zoltán, Moring Andrea, Szabados Ildikó, Pödör Zoltán (2016): Az időjárás hatása egy időskorú bükkös évenkénti körlap-növekedésére. Erdészettudományi Közlemények 6(1):61-78.
-
- 2012 Papp Viktor és Siller Irén (2012): A *Ganoderma cupreolaccatum* (syn. *G. pfeifferi*) taxonómiai helyzete és magyarországi elterjedése - The Hungarian distribution and taxonomic status of *Ganoderma cupreolaccatum* (syn. *G. pfeifferi*). Poszterszekció 1. Gombarendszertan és ökológia - Poster session 1, Fungal systematics and ecology. Mikológiai Közlemények - Clusiana 51(1): 76-78.
-
- 2010 Jakucs E. (2010): Egyes magyarországi erdők ektomikorrhizái. [MTA doktori értekezés tézisei]. Mikológiai Közlemények 49(1-2): 167-175.
-
- 2010 Král, Kamil, Tomáš Vrska, Libor Hort, Dusan Adam and Pavel Samonil (2010): Developmental phases in a temperate natural spruce-fir-beech forest: determination by supervised classification method. Eur J Forest Res 129: 339-351.
-
- 2009 Erős-Honti, Zs. & Jakucs, E. (2009): Characterization of beech ectomycorrhizae formed by species of the *Pachyphloeus*-*Amylascus* lineage. Mycorrhiza 19: 337-345.
-
- 2009 Erős-Honti Zs. (2009): Adatok a bükki "Őserdő" ektomikorrhiza-közösségéről. [Doktori (PhD) értekezés tézisei] Mikológiai Közlemények, Clusiana 48(2): 231-244.
-

2008	Erős-Honti, Zs., Kovács, M. G., Szedlay, Gy., Jakucs, E. (2008): Morphological and molecular characterization of <i>Humaria</i> and <i>Genea</i> ectomycorrhizae from Hungarian deciduous forests. <i>Mycorrhiza</i> 18: 133-143.
------	---

2008	Jakucs, E., Ganyec, Sz., Erős-Honti, Zs. (2008): "Fagirhiza asteromustrata" + <i>Fagus sylvatica</i> L. In: Agerer, R., Danielson, R.M., Egli, S., Ingleby, K., Luoma, D., Treu, R. (eds.): <i>Descriptions of Ectomycorrhizae</i> 9/10: 31-35.
------	---

2008	Kenderes, K., Mihók, B. & Standovár, T. (2008): Thirty years of gap dynamics in a central european beech forest reserve. <i>Forestry</i> 81(1): 111-123.
------	--

2008	Zboray Z. (2008): Az erdő növekedésének vizsgálata térinformatikai és fotogrammetriai módszerekkel karsztos mintaterületeken. In: Csorba P., Fazekas I. (szerk.): <i>Tájkutatás - tájökológia</i> , 375-380, Meridián Alapítvány, Debrecen
------	--

2007	Kenderes K. és Standovár T. (2007): Természetes lécek felújulásának vizsgálata a bükki Őserdő Erdőrezervátumban. <i>Természetvédelmi Közlemények</i> 13: 101-108.
------	---

2007	Mihók, B., Gálhidy, L., Kenderes, K. & Standovár, T. (2007): Gap regeneration patterns in a semi-natural beech forest stand in Hungary. <i>Acta Silv. Lign. Hung.</i> 3: 53-67.
------	---

2007	Zboray, Z., Tanács, E. & Bárány-Kevei, I. (2007): The accuracy and possible uses of a stand height map derived from a digital surface model. <i>Proceedings of the ForestSat 2007 Conference (CD)</i> , Nov. 5-7 Montpellier, France
------	--

2006	Kenderes, K., Standovár, T., Timár, G., Molnár, G. & Pataki, Zs. (2006): Application of stereo aerial photographs to study natural gap dynamics in a beech forest. <i>Proc. of the Workshop on 3D Remote Sensing in Forestry</i> , 14-15th Feb 2006, Vienna pp. 348-352
------	---

2006	Kovács, M. G. & Jakucs, E. (2006): Morphological and molecular comparison of white truffle ectomycorrhizae. <i>Mycorrhiza</i> 16: 567-574.
------	--

2005	Christensen, M., Hahn, K., Mountford, E.P., Ódor P., Standovár T., Rozenbergar, D., Diaci, J., Wijdeven, S., Meyer, P., Winter, S. & Vrska, T. (2005): Dead wood in European beech (<i>Fagus sylvatica</i>) forest reserves. <i>Forest Ecology and Management</i> 210:267-282
------	---

2003	Siller I., Bratek Z. & Albert L. (2003): A <i>Gyromitra parva</i> (BREITENBACH & GEESTERANUS) KOTL. & POUZ., egy új tömlősgombafaj Magyarországról. <i>Mikol. Közl. (Clusiana)</i> 42 (1-2): 3-6.
------	---

-
- 2002 Horváth F. és Bölöni J. [összeállította] (2002): Az erdőrezervátumok kutatásszempontú besorolása és rövid jellemzése 1999-ben. In: Horváth és Borhidi [szerk.]: A hazai erdőrezervátum-kutatás célja, stratégiája és módszerei, TermészetBÚVÁR Kiadó, Bp, 276-287.
-
- 1981 Fehér Gizella és Orbán Sándor (1981): A Bükki "Őserdő" korhadó fáinak mohacönológiai vizsgálata; Fol. Hist.- Nat. Mus. Matr. 7.
-
- 1975 Izrael Gábor (1975): Legritkább nagyvadunk a muflon. Élet és Tudomány 30(23):1078-1083.
-

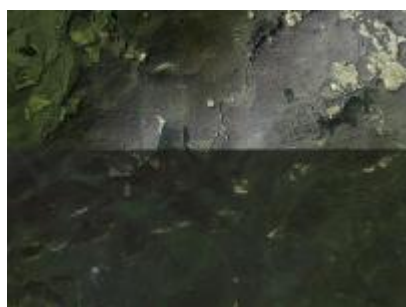
Válogatott kéziratok

Összes kézirat

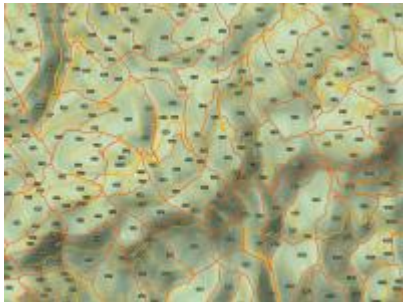
- 2010 Mázsza K. [összeállította] (2010): Az Erdőrezervátum Program irányítása és koordinálása, 2009. évi felmérési feladatok (Zárójelentés). Kézirat, Vácrátót
-
- 2010 Bidló A., Heil B., Kovács G., Varga B. és Varga Zs. (2008-2010): Termőhelyfeltárás a Szilvásvárad községhatárban található bükki "Őserdő" erdőrezervátumban (ER60). [Kutatási jelentés]. Kézirat, Sopron
-
- 2010 Király G. (2010): A faállomány-szerkezeti felmérésről, valamint az ezt előkészítő munkálatokról a Bükk-hegységben lévő Őserdő Erdőrezervátum "Ősbükkös" területén. Kutatási jelentés, Sopron - Vácrátót. ER Archívum (2010/D-005)
-
- 2009 Heil B, Kovács G, Bidló A, Varga Zs, Stark M, Varga B, Farkas L: Laboratóriumi talajvizsgálatok az Őserdő Erdőrezervátum talajtani felméréséhez. ER Archívum 2009/D-013/1, 2, 3. Kézirat, Sopron, 2009.
-
- 2009 Mázsza K. [összeállította] (2009): Az Erdőrezervátum Program szakmai irányítása és koordinálása, 2008. évi felmérési feladatok. (Jelentés az Észak-Magyarországi KTVF és a Bükki NPI részére). Kézirat, Vácrátót
-
- 2009 Mázsza K. [összeállította] (2009): Az Erdőrezervátum Program irányítása és koordinálása, 2009. évi felmérési feladatok (Részjelentés). Kézirat, Vácrátót, ER Archívum (2009/D-006)
-
- 2009 Bölöni J., Balázs B., Mázsza K. és Horváth F. (2009): A Bükki Őserdő (ER-60) aljnövényzeti felmérése. Kézirat, Vácrátót, ER Archívum (2009/D-011)
-
- 2009 Erős-Honti Zs. (2009): Adatok a bükki "Őserdő" ektomikorrhiza-közösségéről. [Doktori (PhD) értekezés tézisei] Kézirat, Budapest
-
- 2009 Mázsza K. [összeállította] (2009): Az Erdőrezervátum Program szakmai irányítása és koordinálása, 2008. évi felmérési feladatok (Zárójelentés). Kézirat, Vácrátót. ER Archívum (2009/D-003)
-

2008	Király Géza (2009): Kutatási jelentés az E+R+D+Ő+H+Á+L+Ó tervezéséről, létesítéséről és állandósításáról a Bükk-hegységben lévő Őserdő Erdőrezervátum "Ősbükkös"területén. Kézirat, Sopron
2008	Bidló András, Heil Bálint, Kovács Gábor, Varga Bernadett és Varga Zsófia: Előzetes jelentés a Szilvásvárad községhatárban a "Bükki Őserdő" erdőrezervátumban (ER-60) végzett termőhelyfeltárásról; Kézirat, Sopron
2008	Mázsa K. [összeállította] (2008): Az Erdőrezervátum Program szakmai irányítása és koordinálása, 2008. évi felmérési feladatok (Részjelentés). Kézirat, Vácrátót
2006	Páll-Gergely B. (2006): Holt fa hatása erdei csigafajok mennyiségi viszonyaira. Kézirat, Pécs
2005	Ódor P. (2005): Őserdő erdőrezervátum (ER-60) eseménykövetés. Kézirat, Budapest
2004	Archived Working Reports of NAT-MAN project (2000-2004) - URL: http://www.flec.kvl.dk/natman/ ... not accessible (September of 2022)
2004	Siller I. (2004): Hazai montán bükkös erdőrezervátumok (Mátra: Kékes Észak, Bükk: Őserdő) nagygombái
2003	Varga Zsuzsanna (2003): Az erdőrezervátumok helyzete a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén. Kézirat, Gödöllő
2003	Czájlik, P., Kenderes, K. & Standovár, T. (2003): Report on Site-based Permanent plot, Second-phase and New Mapping Studies: Őserdő Forest Reserve. Nat-Man Project Working Report 52., p. 11.
1998	Czájlik P. (1998): Őserdő erdőrezervátum (60) - Erdőrezervátumok 1998. évi szemlézése. Kézirat, Vácrátót
1997	Király G. (1997): Nagyterületi erdőleltározás digitális űrfelvételek felhasználásával
1994	FM Erdőrendezési Szolgálat (1994): Őserdő (60) - Erdőrezervátum terület és faállomány adatok. Kézirat, Budapest

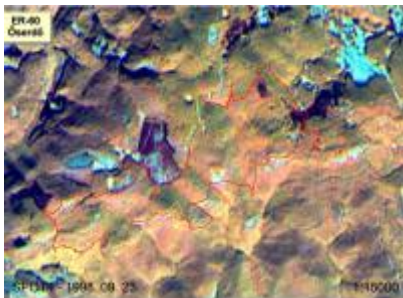
Válogatott térképek

Őserdő ER és környéke, NÉBIH EI - Google űrfelvétel
 Őserdő Erdőrezervátum
 NÉBIH EI - Google
 2012
 orto_60v.jpg

Óserdő ER és környéke, NÉBIH EI Erdőtérkép - Google
TOPO
Óserdő Erdőrezervátum
NÉBIH EI - Google
2012
[topo_60v.jpg](#)

Óserdő ER, SPOT4 - FÖMI úrfotótérkép
Óserdő Erdőrezervátum
FÖMI (Eurimage)
1998
[er60_30.JPG](#)

Térképek - link

[Óserdő ER \(Google Maps\)](#)